

PAVEL ANTOKOLSZKIJ

Dosztojevszkij

Az volt a kezdet. Az az éj, melyen
Belinszkij s Nyekraszov meglátogatta,
S egymás szavába vágva, lelkesen
Biztatták, dicsérték elragadtatva
S őszintén. Néki elakadt szava,
Feledte mérnöktudományát nyomban,
Állt sután, akár egy próbababa,
Megdermedve egy görcsös mozdulatban.

Mi vendégeit — mit vendégeit!
Testvéreit! — úgy megrázta, a próza
Erős hát igazán, s szívük szerint
Való a szelleme is? . . . Ó, mióta
Várt erre, — istenem, hogy reszketett,
S összefüggéstelenül eldadogta,
Hogy eladósodott, rég nem fizet
A szobáért sem,

s az Anyicskov hídra
Hogy járt ki három hétig, azt a lányt
Várva, aki a legjobb és a legszebb, —
S hogy, őszintén megmondva, van talán,
Igen, uraim, micsoda szerencse, —
Félretett egy kis bort s fehér cipót.
Szegény embernél ritka ám a vendég.
Bocsássák meg, hogy ily ügyefogyott!
Még helyyel sem kínálta őket . . . Tessék!
Ifjúi hit töltötte el, s a szó
Ajkáról áradt feltartózkodhatatlan,
S a falon túl a sivár folyosó,
És a jövő ásit: szörnyű katlan,
A rejtélyes hasonmás megjelent,
Szomszéd vagy egy kispénzű hivatalnok,
Az ajtó mögött állt, leselkedett,
Fület-szemet a kulcslyukra tapasztott.

Ezután kell majd találkoznia
Véle is. És még mennyi próba várja!
A Szemjonovszkij téri reggel, a
Várákozás ítéletre, halálra,
S a kényszermunka és a rohamot
Megelőző pillanat szörnyű súlya,
Míg idejét letölti, s győzni fog,
Mert óriásként jelenik meg újra.

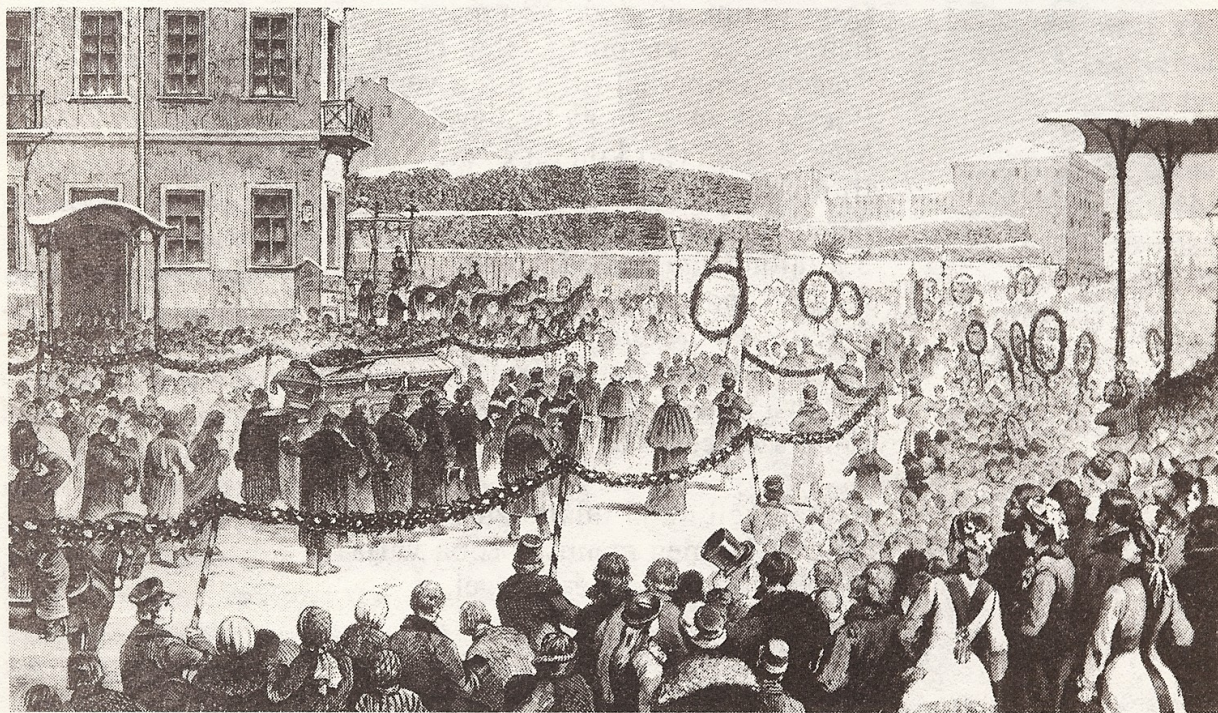

Kőkolosszusként már kísértének,
A jövőből homálylanak, dörögnek
Regényeiből a fejezetek,
S leomló sziklafalként rágörögnek
Minden gyilkosra, öngyilkosra. Ő
Szakad szét bennük és támad fel újra.
Légy testté, eszme! Gomolyogj elő,
Bíbor füst, — az ő boldogsága, bújja.

Nincs most jövő! El kell felejteni
A kéziratok macskakaparását,
És Nyekraszovnak sem kell sejteni,
Hogy zokogó anapesztuszok várják.
De Belinszkij kendőbe köhög
Rongyait félig-égett tüdejének.
S az éj sötét. S szilaj a kor — veri
Egyformán mind, akik csak benne élnek.

Múlik az éj. Az ablaküveget
Szürke borúval festi be a reggel.
Köszönöm hát a segítségüket!
S hogy eljöttek — még egyszer hadd köszönjem.
Sok mindent kéne még elmondani,
Hogy micsoda égető kín feszíti.
Dadogott, összezavarodtak szavai.
Hallgatott Nyekraszov. Értette őt Belinszkij.

BAKA ISTVÁN fordítása

V. Porfirjev: Utolsó útjára kísérik Dosztojevszkijt (rajz 1881-ből)